

İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (“**Kanun**”), 5 Nisan 2023 tarih ve 32154 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kanun kapsamında mevzuatta özellikle icra ve iflas, arabuluculuk, ticaret ve iş uyuşmazlıklarına ilişkin önemli yenilik ve değişiklikler getirilmiştir. Kanun’un 31, 34, 36, 37, 38 ve 41. Maddeleri 1 Eylül 2023 tarihinde, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Kanun ile özel hukuk bakımından getirilen önemli değişiklikler aşağıdaki şekildedir:

A. 2004 SAYILI İCRA VE İFLAS KANUNU’NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK VE DÜZENLEMELER

- Konutlarda haciz işlemi (madde 1, 5):*** İcra ve İflas Kanunu’na eklenen 79/a maddesi ile icra müdürü tarafından haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğu tespit edilirse, haciz yapılmasına karar verilerek, bu karar derhal icra mahkemesinin onayına sunulacak olup, mahkeme tarafından dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç üç iş günü içerisinde haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verilir. Bu kararın icra dairesine bildirilmesiyle birlikte ise haciz işlemleri yapılır. Mahkeme tarafından haciz yapılması istenilen yerin konut olmadığı anlaşılması halinde ise mahkeme, konutta haciz yapılması kararını kesin olarak kaldırarak olup, ilgili kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine icra müdürü tarafından haciz talebi hakkında yeniden karar verilir.

Mahkeme onayından sonra hacze gidilen yerin konut olmadığı anlaşılması halinde ise hacze devam olunacaktır. Ancak konut olmadığı kabul edilerek verilen karar üzerinde yapılan haciz işlemi sırasında, ilgili yerin konut olduğunun anlaşılması halinde borçlu haczin yapılmasına rıza göstermezse haciz işlemine son verilecek ve haciz talebi ilk kez yapılmışçasına işlemlere devam olunacaktır.

İhtiyati haciz hakkında 79/a maddesi uygulanmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz yapılmasına ilişkin kararlar hakkında uygulanmaz. Bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz kararları hakkında, bu değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

- Kişisel eşyalar ve ev eşyalarının haczi (madde 2, 5):*** İcra ve İflas Kanunu’nun 82. Maddesinde yapılan değişiklik ile para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireylerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyaları haciz kapsamı dışına alınmıştır. Kanun değişikliği öncesinde, lüzumlu eşya ile aynı

amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri haczedilebilirken, yeni düzenleme ile haczedilemeyecek eşyaların tanımının kapsamı genişletilmiş ve birden fazla olması halinde dahi haciz kapsamı dışında sayılmıştır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce haczedilmiş eşyalar hakkında uygulanmaz. Bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten önce haczedilen eşyalar hakkında, bu değişikliklerden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

3. ***Alacağa yetecek miktarı aşan haciz (madde 3):*** İcra ve İflas Kanunu'nun 85. Maddesi kapsamında yapılan değişiklik ile, icra takibine konu alacağa yetecek miktarı aşacak şekilde haciz yapılması yasaklanmıştır.
4. ***Muhafazasına gerek kalmayan malların tasfiyesi (madde 4, 6):*** İcra İflas Kanunu'na 88/a maddesi eklenerek muhafazasına gerek kalmayan malların tasfiyesi düzenlenmiştir. Düzenleme kapsamında muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan mallar, takibin yapıldığı yer icra dairesince re'sen tasfiye edilecek ve UYAP üzerinden duyurulacaktır. İcra dairesi tarafından borçluya tebligat çıkarılarak tebliğ tarihinden itibaren on gün içerisinde tarife uyarınca belirlenen yedieminlik ücreti ödenmek suretiyle malı teslim alabileceği, aksi halde malın tasfiye edileceğini ihtar edilecektir.

Yediemine, belirtilen ücreti on gün içerisinde ödemesi üzerine malın mülkiyetinin kendisine devredilmesine karar verileceği ihtar edilecektir. Malın devrine yönelik karar icra mahkemesi tarafından verilecektir.

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK VE DÜZENLEMELER

5. ***Ticari davalarda yargılama usulüne ilişkin parasal sınır (madde 30):*** Türk Ticaret Kanunu'nun 4. Maddesi değiştirilmiş olup, bundan böyle miktar veya değeri bir milyon Türk Lirasını geçmeyen ticari davalar için basit yargılama usulü uygulanacaktır.
6. ***Zorunlu arabuluculuk (madde 31):*** Türk Ticaret Kanunu'nun 5/A maddesi değiştirilmiş olup, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava şartı arabuluculuğu başvuru öngörülmekteyken, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları da bu madde kapsamında zorunlu dava şartı arabuluculuk kapsamına alınmıştır.

6325 SAYILI HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK VE DÜZENLEMELER

7. ***Arabulucunun asılı bilgilendirme yükümlülüğü (madde 32, 36):*** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 17. Maddesi değiştirilmiş olup, arabulucunun, arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanak ve sonuçları hakkında tarafların hazır olmaması halinde her türlü iletişim vasıtasını kullanarak hazır

bulunmayan tarafları bilgilendireceği hüküm altına alınmıştır. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/A maddesi de değiştirilmiş olup, arabuluculuğun dava şartı olduğu hallerde arabulucuya avukatı bulursa bile asıl tarafı bilgilendirme yükümlülüğü getirilmiştir.

8. ***Milletlerarası sulh anlaşma belgeleri (madde 33):*** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na 17/A maddesi eklenmiş olup, arabuluculuk sonucunda düzenlenen milletlerarası sulh anlaşma belgelerinin icra edilebilmesi için asliye ticaret mahkemelerinden icra edilebilirlik şerhinin alınmasının zorunlu olduğu düzenlenerek bu hususta yetkili asliye ticaret mahkemeleri belirlenmiştir.
9. ***Taşınmazın devri ve taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklarda arabuluculuk (madde 34):*** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na 17/B maddesi eklenmiş olup, taşınmaz devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişli olarak kabul edilmiştir. Arabulucu tarafından en fazla üç ay olan arabuluculuk süreci ile sınırlı olmak üzere tarafların da yazılı anlaşmasıyla tapuya tasarruf yetkisini kısıtlayıcı şerh verilebileceği öngörülmüştür.
10. ***İlam niteliğinde belge sayılma (madde 35):*** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18. maddesi değiştirilmiş olup, kanunlarda icra edilebilirlik şerhinin alınmasının zorunlu kılındığı haller hariç, taraflar ve avukatları ile arabulucunun, ticari uyuşmazlıklar bakımından ise avukatlar ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesinin, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge olarak kabul edileceği düzenlenmiştir. Düzenleme öncesinde, taraflar ve avukatları ile arabulucunun imzaladığı arabuluculuk anlaşma belgesi doğrudan ilam niteliğinde belge sayılırken, yeni düzenleme ile kanunlarda icra edilebilirlik şerhinin alınmasının zorunlu kılındığı haller istisna tutulmuştur.
11. ***Menfi tespit davası açma (madde 36):*** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/A maddesi değiştirilmiş olup, arabuluculuğun dava şartı olduğu hallerde arabulucuya avukatı bulursa bile asıl tarafı bilgilendirme yükümlülüğü getirilmiştir. Bunun yanında arabuluculuk bürosuna başvuran taraf, bu başvurudan sonra kendisine karşı uyuşmazlık konusuyla ilgili bir icra takibi başlatılması halinde, arabuluculuk son tutanağının düzenlenmesinden itibaren iki hafta içerisinde menfi tespit davası açabilecek ve talep etmesi halinde İcra ve İflas Kanunu'nun 72. Maddesinin 2. Fıkrası uyarınca ihtiyati tedbir kararı verilebilecektir.
12. ***Dava şartı olarak arabuluculuk (madde 37, 38):*** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na 18/B maddesi eklenmiş olup, aşağıdaki uyuşmazlıklar için dava açılmadan önce arabulucuya başvurma şartı getirilmiştir:

- (i) Kiralanan taşınmazların ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar,
- (ii) Taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar,
- (iii) 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlıklar,
- (iv) Komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar.

İlgili uyuşmazlıklara ilişkin düzenlenen arabuluculuk anlaşma belgelerinin icra edilebilmeleri için icra edilebilirlik şerhi alınması zorunlu tutulmuştur. İlgili şerh taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri bakımından taşınmazın bulunduğu yer, diğer anlaşma belgeleri bakımından ise arabulucunun görev yaptığı yer sulh hukuk mahkemesinden alınacaktır. İlgili düzenleme yürürlüğe girdiği tarih itibariyle derdest davalar hakkında uygulanmayacaktır.

D. 7036 SAYILI İŞ MAHKEMELERİ KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK VE DÜZENLEMELER

- 13. *Dava şartı olarak arabuluculuk (madde 41):*** İş Mahkemeleri Kanunu'nun 3. Maddesi değiştirilmiş olup, iş uyuşmazlıkları bakımından dava şartı olarak arabuluculuğun kapsamı genişletilmiş ve işçilik alacaklarıyla ilgili itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davaları da zorunlu arabuluculuk kapsamına alınmıştır.

Saygılarımızla,

MAY Avukatlık Bürosu